

Allah dünyayı yaratmadan evvel ne yapıyordu?

Ankara'dan Mustafa Doğan; “Allah'ın (cc) ezeliyetine inanıyorum. Fakat Cenab-ı Allah insanlığı ve dünyayı yaratmadan evvel ne vardı veya ne yapıyordu? Kâinatın ömrü on beş milyar yıl ise, yirmi milyar yıl evvel ne vardı ve Allah ne yapıyordu? Bu konuda Risale-i Nur'da bilgi var mı?”

Cenab-ı Hak buyuruyor ki: “Ben gizli bir hazine idim. Bilineyim ve tanınayım diye mevcudatı yarattım.”¹

Mevcudat hâdistir; yani sonradan yaratılmıştır. Cenab-ı Hakk'ın mukaddes zatı, varlığı ve hayatı ise daimidir; ezelîdir ve ebedîdir.² Kendini tanıttırmak ve bildirmek isteyen Cenab-ı Hak³; gizli İlâhî hazinelerini keşfedip görsün diye insanı yaratmıştır.⁴ Kur'ân'da ibâdet için yaratıldığı⁵ bildirilen insan; ruhî melekelerini ancak ibadetle inkişaf ettirebilecektir.⁶

Zamanı ve mekânı yaratan Cenâb-ı Hak'tır. “Sâni, masnu içinde olamaz.”⁷ Yani Yaratıcı, yarattığı varlıklar içinde, altında ve onlara muhtaç olur biçimde olmaz. Öyleyse, Cenab-ı Hakk'ı, bizzat yarattığı “zaman ve mekânın” içindeymiş gibi düşünemeyiz. Yani “Kâinattan önce neredeydi? Ne yapıyordu? Ne ile meşguldü?” gibi sorular, Allah'ın, bizzat sonsuz Kudretiyle yarattığı “zaman ve mekân kavramının” içinde olması hâlinde sorulabilecek sorulardır. Oysa Bediüzzaman'a göre, kâinatın Yaratıcısı kâinat cinsinden olmadığından,⁸ zamanla ve mekânla sınırlıymış gibi düşünülemez.

Zaman bütünüyle izafîdir, yere ve duruma göre farklı ölçüler arz eder. Meselâ, dünyanın bir yılı 365 gün iken; Merkür'ün bir yılı 88 gün; Venüs'ün bir yılı 225 gündür... vs. Güneşin dokuz gezegeninde bir yıl çok farklı zaman ölçülerinde meydana geliyor. Güneşin dokuz gezegeni arasında zaman bu kadar farklı ölçülerle kendini gösteriyorsa; bizzat güneşte, yıldızlarda, mânevî âlemlerde, âhiret âleminde ve gayb âlemlerinde “zamanın” daha büyük farklılıklar göstermesi kaçınılmazdır.

Bu durumda, Allah'ın ezelî oluşunu, yani Kadîm oluşunu, yani öncesiz oluşunu, yani başlangıçsızlığını hangi zaman birimi ile açıklayabiliriz? Zaman sadece, bizim gibi, Allah'ın sonradan yarattığı bir mahlûktur.

Allah'ın ezelî olması, Kendi Zâtı için başlangıcının ve sonunun olmaması demektir, yani geçmişinin ve geleceğinin olmaması demektir, yani dününün ve yarınının olmaması demektir.

Bütün “zamanları” yaratan Allah'tır. Allah'ın (cc) kendi Yüce Zâtı ise zaman üstüdür. Allah'a göre dün ve yârın diye bir şey yoktur. O hep şimdiki zamanda bulunur. O'na göre Big bang denilen, kâinâtın başlangıcındaki büyük patlama ne kadar şu an ise, güneş sisteminin yaratılması ne kadar şu an ise, Hazret-i Âdem'in (as) yaratılışı ne kadar şu an ise, bizim hayatımız da, ölümümüz de, kıyâmetin kopuşu da, bizim dirilmemiz de, mahşerde toplanmamız da, Cennet bağlarında dolaşmamızda o kadar şu anla ilgili alanlar ve kavramlardır.

Fakat biz zaman sürecinin içinde olduğumuzdan, bizim bu yüksek hakikati, yani Allah'ın “zaman üstü” oluşunu kavramamız zordur. Meselâ, hep toprağın içinde yaşayan, gözü olmayan ve çok ince duyarlı duyargalarıyla yaşayan, yön bulan ve hareket eden bir yer altı hayvanı için, meselâ bir köstebek için ışığın ve görmenin hiçbir anlamı ve tanımı yoktur. Ona ne görmeyi, ne ışığı, ne hareket etmek için ışığa muhtaç oluşumuzu kavratamazsınız. O nasıl ışığı kavramakta zorluk çekiyorsa, biz de “zaman üstü oluşu” kavramakta zorluk çekeriz.

Onun için biz, Allah Kadîm'dir, Ezelîdir, Evveldir, Dâimîdir, Ebedîdir, Bâkîdir deriz. Ve bu isimleri hep—yanlışlıkla—zaman kavramı içinde tanımlamaya ve anlamaya çalışırız. Çünkü biz zaman kavramı içinde yaşıyoruz. Biz kendimizi zamandan cüda saymıyoruz. Yani zamansız yapabileceğimizi asla düşünemiyoruz. Bundan dolayı, Allah'ın bu isimlerini tanımlarken de zamana ihtiyacımız varmış gibi geliyor bize. Oysa bu bizim yanlgı noktamızdır.

Demek, O'nu belli bir zaman kavramı ve kıskacı içinde düşünmemiz en başta, O'nun “ezelî oluşu ile” bağdaşmaz. Çünkü Allah'ın ezelî olduğu ifâdesi ile, bir bakıma Allah'ın zamanın Yaraticısı olduğu anlatılmak isteniyor. Öyleyse zamanı ve mekânı Yaratanın ezelî oluşunu, zaman ve mekân ile kuşatılmış zihinlerimizle kavramamıza imkân yoktur.

“Big bangdan önce ne vardı? Kâinâtı yaratmazdan önce Allah ne yapıyordu?” gibi sorular, Allah'ın--hâşâ--zaman içinde bulunması durumunda sorulacak sorulardır. Yoksa Allah'ın ezelî oluşunu ve kıdem sıfatına sahip bulunduğunu bildikten sonra, bu

sorulara gerek kalmıyor.

Allah’a, meçhul bir mevcut olarak9 iman etmek zorundayız.

İşte Kur’ân’da istenen ve övülen gayba iman budur.

Dipnotlar:

- 1- Keşfü’l-Hafâ, C.2, 132
- 2- Bedüzzaman, Mektûbât, S.233
- 3- Bedüzzaman, Şuâlar, S.74
- 4- Bedüzzaman, Mesnevî-i Nûriye, S.156
- 5- Zâriyat Sûresi, Âyet:56
- 6- Bedüzzaman, İşârâtü’l-İ’câz, S.23
- 7- Bedüzzaman, Mesnevî-i Nûriye, S. 104
- 8- Bedüzzaman, Mektûbat, S. 241
- 9- Bedüzzaman, Mesnevî-i Nûriye, S. 111